

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

САМОЙЛОВСЬКА Валентина Петрівна

Декан факультету, к. е. н., доцент

Народилася в 1954 р. у м. Рузаївка (Мордовська АРСР).

У 1972 р. вступила до ОІМФУ (спеціальність «Економіка й організація водного транспорту»), який закінчила в 1978 р.

Працювала в галузевій науково-дослідницькій лабораторії автоматизації управління морським транспортом Одеського філіалу Головного обчислювального центру ММФ. Із 1986 р. обіймала посади старшого лаборанта, асистента кафедри, старшого викладача кафедри комерційної експлуатації на морському транспорті ОІМФУ. З моменту створення кафедри організації митного контролю на транспорті працює старшим викладачем, доцентом ОНМУ.

У 2009 р. В. П. Самойловська захистила кандидатську дисертацію за фахом «Економіка та управління підприємствами» на тему «Організаційно-економічні умови забезпечення ефективного розвитку судноплавних компаній України».

У сфері її наукових інтересів — розвиток національного судноплавства.

Валентина Петрівна видала близько 20 наукових та навчально-методичних праць.

Юридичний факультет ОНМУ був заснований у 1997 р. У його створенні брали участь провідні вчені — д. т. н., проф. А. В. Шахов, д. ю. н., проф. Т. П. Кудлай, к. ю. н., професор ОНМУ В. М. Прусс, заслужений діяч науки і техніки України, д. ю. н., проф., академік Л. В. Багрій-Шахматов, д. ю. н., проф. В. О. Туляков, д. т. н., проф. В. К. Козирев, к. ю. н., професор ОНМУ О. М. Балобанов. Вони доклали максимум зусиль для успішної організації навчального процесу, творчого та професійного розвитку факультету, удосконалення форм і напрямів підготовки фахівців, відкриття аспірантури за спеціальністю «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». За роки свого існування цей підрозділ університету став центром гуманітарної підготовки студентів усіх спеціальностей.

Із 2011 р. деканом є к. е. н., доц. В. П. Самойловська.

Сьогодні до складу юридичного факультету входить шість кафедр:

- «Теорія та історія держави і права» (завідувач — д. ю. н., проф. В. М. Іванов);
- «Цивільне та трудове право» (д. ю. н., професор ОНМУ Г. Г. Мошак);
- «Транспортне право» (к. ю. н., професор ОНМУ О. О. Балобанов);
- «Кримінальне та адміністративне право» (д. ю. н., проф. Д. П. Калаянов);
- «Організація митного контролю на транспорті» (д. е. н., проф. С. П. Онищенко);
- «Українознавство та іноземні мови» (д. і. н., проф. М. І. Михайлуца).

Три з них — кримінального та адміністративного права, транспортного права, цивільного і трудового права — є випускними.

До складу професорсько-викладацького колективу входить близько 60 осіб, серед яких — п'ятеро докторів наук, четверо професорів, двоє професорів ОНМУ, 22 кандидатів наук.

Факультет здійснює підготовку фахівців на денній формі навчання. Протягом останніх кількох років тут відбувалося удосконалення впроваджені в освітній процес кредитно-модульної системи, коригування робочих навчальних планів усіх спеціальностей, поліпшення структури кафедр.

Запровадження у навчальний процес багатоступеневої організації вищої освіти має на меті:

- інтеграцію системи навчання фахівців водного транспорту України у світову систему підготовки спеціалістів морської та річкової галузей;
- розширення можливостей забезпечення різних освітніх потреб особи і суспільства;
- підвищення гнучкості наукової та професійної підготовки фахівців в умовах потреб економіки та ринку праці, які змінюються.

Щорічно під керівництвом науковців юридичного факультету студенти беруть активну участь у науково-дослідній роботі, посідають призові місця на різних наукових заходах, зокрема VII стипендіальному конкурсі юридичної фірми «АНК», II Всеукраїнських наукових читаннях із кримінальної юстиції пам'яті проф. В. П. Колмакова, VI Міжнародній цивілістичній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих учених,

брейн-ринзі «Знавці конституції», міжвузівських науково-теоретичних конференціях.

Базою для проведення навчальної практики студентів старших курсів та здобуття ними практичних навичок є юридична клініка ОНМУ. Мета її діяльності — засвоєння теоретичних знань шляхом підвищення їх рівня, умінь і навичок студентів юридичних спеціальностей, вирішення соціальних проблем шляхом забезпечення доступу представників соціально-вразливих груп населення до правової допомоги, формування правової культури громадян та ін.

Учені юридичного факультету ОНМУ — постійні учасники університетських професорсько-викладацьких конференцій. Вони керують студентами під час підготовки доповідей і статей для щорічної Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи морського транспорту: технологія, управління, економіка, логістика, право».

У 2005 р. на факультеті було відкрито Інститут німецького права і Європейського розвитку, у складі якого сьогодні успішно працюють учені із ФРН — П. А. Альбрехт і К. Отте. Співробітники цього інституту займаються організацією симпозіумів та консультацій з економіко-правових інтересів українських і німецьких підприємств у сфері малого та середнього бізнесу, економічною кооперацією в українських територіальних водах і на узбережжі Чорного моря, вивченням проблем морського та транспортного прав, безпеки судноплавства, права власності на нерухомість, зокрема земельні ділянки, і права забудови за сприянням місцевих органів влади й адвокатів. Вони також налагоджують наукові обміни європейських учених-юристів та представників підприємств із питань міжнародної економіки і юридичного розвитку, розробляють науково-правові й економіко-правові основи економічної кооперації між Україною та Німеччиною, здійснюють аналіз судової практики українських і німецьких судів з економіко-правових питань, створюють актуальні двомовні огляди правових основ із цивільного, торгового, процесуального, авторського, транспортного прав, прав господарських товариств, примусового стягнення, зовнішньо-торгівельних операцій тощо.

У 2012 р. на юридичному факультеті ОНМУ було засновано спеціалізований кабінет криміналістики, який обладнано сучасною спеціальною технікою. Тут студенти мають можливість дивитися демонстраційні фільми, побачити приклади речових доказів з урахуванням специфіки роботи в морегосподарському комплексі. Кабінет призначений для проведення лекційних і практичних занять за профільними дисциплінами кафедри кримінального та адміністративного права.

Кафедра теорії та історії держави і права

Іванов Володимир Макарович — завідувач кафедри, д. ю. н., проф., почесний професор Universtitatii de Stundii Aplicate din Moldova, академік Української академії наук.

Народився 20 червня 1932 р. у с. Нижня Павлівка Оренбурзької області (Росія).

Здобув вищу юридичну освіту. У 1973 р. В. М. Іванов захистив кандидатську дисертацію «Державне регулювання народногосподарських відносин Молдавської АРСР», а в 1988 р. — докторську «Проблеми історії державності

радянських народів та укріплення їх державної єдності на сучасному етапі».

Протягом 1976—1994 рр. він працював старшим викладачем, доцентом, професором (водночас упродовж 1985—1994 рр. був завідувачем кафедри державно-правових дисциплін) Кишинівського державного університету. З 1994 до 2000 р. Володимир Макарович обіймав посаду професора кафедри теорії і історії держави та права Кишинівського міжнародного університету, протягом 2000—2012 рр. — завідувача кафедри теорії і історії держави та права Одеського національного морського університету. Входить до складу наукової спецради із захисту дисертацій Національного університету «Одеська юридична академія».

В колі наукових інтересів ученого — сутність і значення державного механізму, його розвиток та удосконалення в умовах розвиненої демократії.

Нагороджений чотирма ювілейними медалями, багатьма почесними грамотами.

У 2005 р. його ім'я було занесено до книги «Видатні вчені Одеси. Доктори наук і професори». У 2006 р. удостоєний відзнаки «TITLVL Academician de Onoare al Universtitatii de Stundii Aplicate din Moldova». Володимир Макарович — володар диплома, мантиї та титулу «Magnacum Landao ULIM».

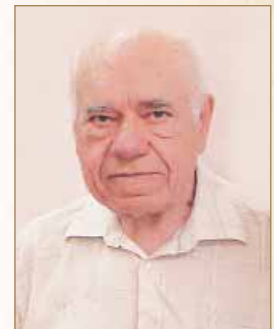
Кафедра була створена у 2000 р. Вона є правонаступницею кафедри правознавства, яка з 1997 р. функціонувала на договірно-правовому факультеті Одеського державного морського університету під керівництвом д. ю. н., проф. Т. П. Кудлай.

Дисципліни, які читають викладачі кафедри теорії та історії держави і права, є загальнонауковою основою юриспруденції. У них сконцентровані всі істотні досягнення науково-теоретичної думки про право та державу. Серед головних предметів — «Теорія держави і права», «Юридична деонтологія», «Конституційне право України», «Конституційне право зарубіжних країн», «Проблеми теорії держави та права», «Філософія права», «Латинська мова», «Загальна і судова риторика».

З моменту реорганізації та перейменування кафедри, з 1 вересня 2000 р., її завідувачем є д. ю. н., проф. В. М. Іванов. Під його керівництвом тут працюють заступник завідувача кафедри, член-кореспондент Української академії наук, к. філол. н., доц. В. Г. Стівпець, депутат Одеської облради, д. політ. н., доц. А. І. Кіссе, старші викладачі О. О. Кулик та А. В. Садовський.

У удосконаленні навчального процесу кафедра керується положенням Болонської системи навчання. Її працівники розробляють, затверджують і впроваджують модульні завдання та тести з усіх дисциплін.

Головний напрям наукової роботи кафедри — дослідження проблеми державного механізму України. У його межах викладачі розробляються такі теми: «Механізм держави, її структура і принципи», «Державна влада та її

*В. М. Іванов,
завідувач кафедри теорії та історії держави і права, д. ю. н., професор*

Колектив кафедри теорії та історії держави і права. Зліва направо: старші викладачі О. О. Кулик, А. В. Садовський, доц. В. Г. Стівнець, інспектор навчального відділу ОНМУ О. Л. Салій, завідувач кафедри В. М. Іванов, методист деканату юридичного факультету Н. А. Грушанська

прояви в державному механізмі України», «Конституційні основи державного механізму України», «Місьцеве самоврядування України в механізмі держави», «Влада Президента в державному механізмі України», «Механізм обмеження державної влади» та ін.

Кафедра сприяє кваліфікованому застосуванню методології і методики із засвоєння навчальних матеріалів за спеціальними кримінально-правовими, адміністративними, цивільно-правовими дисциплінами інших кафедр, надає допомогу у виконанні курсових та дипломних робіт, керуючись методами порівняльно-правового, історичного, статистичного, конкретно-соціологічного, державного і правового моделювання, методу сходження від абстрактного до конкретного тощо.

Викладачі обмінюються досвідом навчальної діяльності з працівниками кафедр ОНМУ й інших вищих навчальних закладів. Вони приділяють особливу увагу поглибленню знань студентів із таких актуальних проблем, як зміцнення державного суверенітету України, вдосконалення функціонування державного механізму, реального досягнення верховенства права і верховенства закону, поглиблення демократії, гарантій конституційних прав та свобод людини і громадянина, особливо права на життя, та ін.

Кафедра цивільного та трудового права

Мошак Григорій Григорович — завідувач кафедри, д. ю. н., професор ОНМУ.

Народився у 1948 р.

Григорій Григорович брав участь у розробці правового обґрунтування будівництва каналу Дунай–Чорне море, має досвід адвокатської та управлінської діяльності, налагодив зв'язок із закордонними правниками. Він — керівник Інституту німецького права і Європейського розвитку Одеського національного морського університету, з яким сьогодні успішно співпрацюють німецькі професори

П.-А. Альбрехт і К. Отте, старший науковий співробітник Інституту вивчення проблем злочинності Національної академії правових наук України (за сумісництвом).

Г. Г. Мошак є автором понад 70 наукових робіт, зокрема опублікованих у закордонних виданнях, та низки навчально-методичних праць.

У сфері його наукових інтересів — міждисциплінарні дослідження.

Учасник численних міжнародних наукових, практичних і методичних конференцій.

Кафедра заснована у вересні 2000 р. На її основі юридичний факультет кілька разів проходив державну акредитацію.

Основними напрямками діяльності кафедри є вдосконалення методичного та навчального забезпечення освітнього процесу завдяки використанню сучасних технологій (модульної системи контролю знань, електронних правових бібліотек, інтернет-ресурсів тощо), досягнень цивілістичних і суміжних із ними досліджень. Береться до уваги специфіка та положення навчального закладу у системі морегосподарського комплексу. Кафедра підтримує зв'язки з навчальними установами та правоохоронними органами України і зарубіжних країн.

Із дня заснування її завідувачем є професор ОНМУ Г. Г. Мошак.

Сьогодні на кафедрі цивільного і трудового права працюють: к. ю. н., доц. Л. А. Ольховик (досліджує права неповнолітніх, генетичну інформацію як об'єкт цивільного права, способи передачі інформації, є автором близько 60 наукових праць); викладач Інституту підготовки професійних суддів Національного університету «Одеська юридична академія», член експертної комісії з акредитації при Міністерстві освіти й науки, молоді і спорту України, к. ю. н., доц. Г. О. Сляднева (вивчає правові особливості комерційної таємниці та інші проблеми права інтелектуальної власності, видала близько 60 наукових робіт); керівник адвокатської фірми «Унія», к. ю. н., доцент кафедри К. М. Соколицька (у сфері її наукових інтересів — питання банківського, фінансового та податкового права; автор дев'яти наукових праць); адвокат, член Одеської обласної колегії адвокатів, ст. викл.

Г. Г. Мошак, завідувач кафедри цивільного та трудового права, д. ю. н., професор

Співробітники кафедри цивільного та трудового права. Зліва направо: перший ряд: доц. К. М. Соколицька, ст. викл. О. М. Іванова, доц. Л. А. Ольховик; другий ряд: ст. викл. О. І. Пак, асист. О. В. Медведєва, старші викладачі І. О. Данилова, О. М. Борщевська, викл. О. В. Стівпець, асистенти Н. О. Коробка, О. М. Зайцев

І. О. Данилова (проводить аналіз актуальних проблем регулювання трудових відносин і питань розвитку трудового права у сучасних умовах ринкової економіки й ринку праці, досліджує проблеми сімейного права України, є автором близько 15 наукових робіт); адвокат, член Одеської обласної колегії адвокатів, ст. викл. О. М. Борщевська (досліджує питання цивільного, аграрного, екологічного та господарського права, видала близько 20 наукових праць); ст. викл. О. М. Іванова (вивчає проблеми реалізації земельного, господарського права й інституту банкрутства у зарубіжних країнах, опублікувала близько 10 наукових робіт); адвокат, ст. викл. О. І. Пак (досліджує правові особливості податкового та фінансового права у сучасних умовах); к. філос. н., викл. О. В. Стівпець (у сфері його наукових інтересів — філософсько-правові проблеми розвитку інтелектуальної власності і соціально-філософські, історичні та правові аспекти розвитку інформаційного суспільства; видав 19 наукових праць); асистенти О. В. Медведєва (вивчає питання права інтелектуальної власності, є автором чотирьох навчально-методичних робіт) та О. В. Рімко (досліджує методику викладання німецької мови).

Основний напрям наукових досліджень кафедри — вивчення проблем регулювання приватних відносин та взаємодії приватного і публічного права.

Кафедра транспортного права

Балобанов Олександр Олегович — завідувач кафедри, к. ю. н., професор ОНМУ.

Народився 2 лютого 1954 р.

Працював інженером, помічником капітана суден закордонного плавання, юрисконсультантом підприємств морського транспорту.

Здобувши вищу юридичну освіту, О. О. Балобанов почав займатися викладацькою діяльністю. Був викладачем

юридичних дисциплін, зокрема міжнародного, господарського та морського права спочатку в Одеському морехідному коледжі технічного флоту, а з 1997 р. — в Одеському державному морському університеті.

У 1996 р. Олександр Олегович захистив кандидатську дисертацію «Відповідальність за правопорушення, які не пов'язані з ненаданням допомоги на морі (кримінально-правові аспекти)». Через три роки йому було присвоєно вчене звання доцента. Зараз працює над докторською дисертацією «Адміністративно-праве регулювання безпеки мореплавства — досвід країн Європейського Союзу та проблеми українського законодавства».

О. О. Балобанов має досвід адвокатської діяльності, співпрацює із зарубіжними вченими.

Є автором понад 50 наукових праць, серед яких — опубліковані за кордоном статті, дві монографії «Організаційно-правове регулювання безпеки мореплавства та проблеми Українського морського законодавства. Міжнародний і Європейський досвід», «Діяльність Європейського Союзу по забезпеченню безпеки мореплавства», шість навчальних посібників, рекомендованих МОН України для студентів вищих навчальних закладів.

Олександр Балобанов — член Асоціації морського права України, Асоціації міжнародного права Росії (Москва). Почесний працівник морського та річково-транспортного транспорту України.

О. О. Балобанов, завідувач кафедри транспортного права, к. ю. н., професор

Кафедра транспортного права є однією з найстаріших в університеті та першою кафедрою юридичного факультету.

Вона була створена в 1965 р. і мала назву «Комерційна експлуатація морського транспорту». В 1997 р. перейменована в кафедру транспортного права та митного контролю, а в 2003 р. — транспортного права.

Її першим керівником був доц. В. І. Сухоцький. Кафедрі також очолювали доценти Н. А. Панібратець, В. К. Козирєв, проф. О. М. Балобанов. Завдяки зусиллям останнього вона остаточно сформувалася як правнича, що спеціалізується на правовому регулюванні роботи транспорту, насамперед морського.

Олег Максимович Балобанов був одним із засновників школи морського права України, юристом ОПМФу. Ветеран Великої Вітчизняної війни, почесний

О. М. Балобанов, завідувач кафедри комерційної експлуатації морського транспорту, професор

працівник морського флоту СРСР, він працював помічником капітана на різних суднах ЧМП, народним суддею, деканом факультету підвищення кваліфікації ОПМФу, професором.

Із 1999 р. кафедру транспортного права очолює к. ю. н., професор ОНМУ О. О. Балобанов.

Основна спеціалізація кафедри — міжнародне, європейське та національне морське право і правоохоронна практика. Вона бере участь у навчальному процесі всіх факультетів університету.

На кафедрі транспортного права сформувався висококваліфікований професорсько-викладацький колектив, до якого входять к. ю. н., доц. Л. В. Калайнова, к. ю. н., асист. А. Ю. Кулієв, к. ю. н., асист. В. О. Допілко, старші викладачі О. В. Логінов, Г. М. Котович, Г. В. Наточина, А. А. Пальченко, О. В. Калюжна, С. Г. Вовк, Н. Є. Аленіна. Співробітники кафедри — адвокати-практики, юристи в галузі морського права, які користуються заслуженим авторитетом серед колег.

Вони читають такі навчальні дисципліни: «Морське право країн ЄС», «Транспортне право», «Міжнародне морське право», «Претензійно-позовна робота на транспорті», «Національне і закордонне корпоративне право», «Страховання на транспорті», «Правові питання судноремонтну», «Правове регулювання роботи підприємств морського транспорту» та ін. Особливістю цих предметів є прикладний характер, завдяки чому молоді фахівці, які опанували їх, готові вирішувати специфічні завдання, з якими доведеться зіткнутися в роботі на підприємствах морського транспорту.

Викладачі кафедри проводять наукову роботу за трьома госпдоговорними, а також держбюджетними темами в галузі застосування морського законодавства України. Дослідження базуються на конкретних потребах та інтересах як окремих підприємств морського транспорту — портів, суднових компаній, судноремонтних і суднобудівних заводів тощо, — так і морегосподарського комплексу України в цілому.

У результаті співпраці з ученими та фахівцями Франції, Італії, Данії, Греції була підготовлена низка наукових розробок і статей. Висновки наукових досліджень висвітлені на численних конференціях у Москві, Стамбулі, Варні, Києві, Одесі, Севастополі.

Співробітники кафедри транспортного права надають юридичні консультації працівникам портів та інших підприємств, багато юристів навчалися (або стажувалися) в ОНМУ. Тому праці кафедри заклали основу науково-практичної школи морського права, представники якої сьогодні працюють у Маріупольському, Керченському, Феодосійському, Херсонському й інших портах і організаціях морегосподарського комплексу.

Кафедра кримінального та адміністративного права

Калайнов Дмитро Петрович — завідувач кафедри, д. ю. н., проф., полковник міліції у відставці, ветеран органів внутрішніх справ.

Народився 22 січня 1952 р. у смт Суворово Ізмаїльського району Одеської області.

У 1983 р. закінчив юридичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

У 1998 р. в Одеській державній юридичній академії Дмитро Петрович захистив кандидатську дисертацію «Адміністративні проступки, підвідомчі міліції, та їх профілактика» (спеціальність «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»). У 2001 р. йому було присвоєно вчене звання доцента по кафедрі кримінального й адміністративного права, а в 2008 р. — професора по тій же кафедрі.

У 2010 р. у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка Д. П. Калайнов захистив докторську дисертацію «Поліція країн ЄС та використання її досвіду в адміністративній діяльності ОВС: теорія і практика».

У сфері його наукових інтересів — управління в органах внутрішніх справ; адміністративна (поліцейська) діяльність; адміністративні проступки, підвідомчі міліції (кваліфікація, доказування, особливості провадження).

Дмитро Петрович викладає такі дисципліни: «Адміністративне право України та адміністративний процес», «Адвокатура України», «Державна служба».

Видав близько 100 наукових, навчально-методичних і методичних праць, зокрема 11 навчальних посібників та підручників.

Кафедра заснована у 2000 р. Її першим завідувачем була д. ю. н., проф. Т. П. Кудлай — фахівець у сфері міжнародного права. За два роки був сформований висококваліфікований науково-педагогічний колектив та розроблена концепція навчання студентів-правознавців в умовах модульно-рейтингової системи.

Протягом 2000–2010 рр., коли кафедрою кримінального та адміністративного права керував заслужений діяч науки і техніки України, д. ю. н., проф., академік Л. В. Багрій-Шахматов, удосконалено форми та напрямки підготовки фахівців, відкрито аспірантуру за спеціальністю «Кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право».

Д. П. Калайнов, завідувач кафедри кримінального та адміністративного права, д. ю. н., професор

Викладачі кафедри кримінального та адміністративного права. Зліва направо: перша парта: старші викладачі І. І. Зуєва, В. О. Жарікова; друга парта: ст. викл. О. О. Кукшинова, доц. І. В. Солопова, викл. М. К. Кулава; стоять: ст. лаб., ст. викл. В. М. Приступ, лаб. Н. С. Кравченко, асист. А. В. Бойчук, начальник навчального відділу, доц. В. І. Трапезников, завідувач кафедри Д. П. Калайнов, ст. викл., заступник декана із заочного відділення В. М. Кузьменко, ст. викл. С. І. Бердяга, доц. В. П. Натаров

Цей відомий український вчений свого часу викладав у Вищій школі МВС СРСР, Державному університеті Ростова-на-Дону, Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова, Одеській національній юридичній академії, очолював Одеський центр Української академії наук національного прогресу. Леонід Васильович був почесним академіком Національної академії наук Грузії, персональним членом Міжнародної асоціації кримінального права. Він проводив дослідження у сфері кримінального, кримінально-виконавчого права і кримінології, заснував наукову школу працівників кримінального профілю, видав більше 560 наукових праць, серед яких — 14 монографій, три навчальні посібники, низка статей.

Із 2009 р. підрозділ очолює д. ю. н., проф. Д. П. Калайнов, який докладає максимум зусиль для зміцнення матеріально-технічної бази кафедри.

Сьогодні тут працюють: к. психол. н., доц. В. П. Натаров (досліджує психологію особистості в особливих умовах, є автором близько 40 наукових робіт); полковник міліції у відставці, ветеран ОВС, к. ю. н., доц. В. І. Трапезников (у колі його наукових інтересів — проблеми криміналістичної методики і тактики; автор близько 20 наукових праць); к. ю. н., доц. Л. В. Калайнова (вивчає теоретичні проблеми експертного

Л. В. Багрій-Шахматов, зав. кафедри кримінального та адміністративного права (2000–2010), д. ю. н., професор

супроводження кримінального судочинства); член Одеської обласної колегії адвокатів, к. ю. н., доц. І. В. Солопова (досліджує суспільні відносини у сфері реалізації та захисту права на охорону здоров'я, видала понад десять наукових і навчально-методичних праць); працівник органів внутрішніх справ, к. ю. н., ст. викл. А. В. Холостенко (вивчає проблеми розкриття та розслідування злочинів у сфері кредитно-фінансових відносин, опублікував близько десяти наукових робіт); член Одеської обласної колегії адвокатів, ст. викл. І. І. Зуєва (досліджує особливості участі адвоката в кваліфікації скоєного злочину на досудовому слідстві та в адміністративному судочинстві, видала близько десяти наукових праць); член Одеської обласної колегії адвокатів, ст. викл. В. О. Жарікова (вивчає проблеми кримінальної відповідальності, опублікувала п'ять наукових робіт); заступник декана з наукової роботи студентів, ст. викл. С. І. Бердяга (досліджує кримінологічну характеристику злочинів у сфері господарської діяльності, є співавтором наукового коментаря до Закону України «Про боротьбу з тероризмом» та чотирьох навчально-методичних праць); заступник декана заочного відділення, ст. викл. В. М. Кузьменко (вивчає проблеми провадження слідчих дій під час розкриття та розслідування злочинів, є автором близько 20 наукових і навчально-методичних робіт); ст. викл. О. О. Кукшинова (досліджує правові проблеми доступу до відкритої інформації, підприємницької діяльності, видала близько 40 наукових праць); ст. викл. В. М. Приступ (керує навчальною і виробничою судовою практикою студентів); викладачі А. О. Большедворський (вивчає проблеми організованої злочинності, організованої злочинної діяльності, те-

орію доказування; опублікував п'ять наукових робіт), М. К. Кулава (досліджує проблеми кримінальної відповідальності, видала десять наукових праць). Вони постійно підвищують кваліфікацію у провідних вищих навчальних закладах м. Одеси. За вагомий особистий внесок у розвиток юридичної науки, підготовку висококваліфікованих спеціалістів, високий професіоналізм, сумлінне ставлення до своїх обов'язків деякі працівники кафедри удостоєні державних нагород, а також відзнак місцевих органів державної влади й органів освіти й науки.

Кафедра кримінального та адміністративного права ОНМУ забезпечує викладання таких дисциплін: «Кримінальне право України», «Кримінально-процесуальне право України», «Міжнародне кримінальне право», «Адміністративне право України», «Адміністративний процес України», «Організація судових та правоохоронних органів України», «Криміналістика», «Кримінологія», «Судова бухгалтерія», «Юридична психологія», «Правове регулювання підприємницької діяльності», «Адвокатура України», «Правові проблеми боротьби з тероризмом», «Соціально-правові проблеми кримінальної відповідальності та форми її реалізації», «Основи психології і педагогіки», «Теорія доказування».

Науковці кафедри постійно беруть участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, що відбуваються в Україні та за кордоном.

Студенти кафедри проходять навчальну і виробничу судову практику у підрозділах Державної податкової служби України, органах юстиції, внутрішніх справ, прокуратури, суду, місцевих органах виконавчої влади, адвокатури, нотаріаті та на підприємствах морегосподарського комплексу.

У 2011 р. з ініціативи кафедри і за підтримки ректора Одеського національного морського університету було засновано, а в січні 2012 р. відкрито спеціалізований кабінет криміналістики. Він обладнаний сучасною технікою та призначений для проведення лекційних і практичних занять за профільними дисциплінами кафедри.

Кафедра організації митного контролю на транспорті

Онищенко Світлана Петрівна — завідувач кафедри, д. е. н., проф.

Народилася у 1972 р. у м. Чистопіль (Росія).

У 1994 р. С. П. Онищенко закінчила Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова (спеціальність «Класична математика»). У 2000 р. захистила кандидатську «Моделювання рішень у системі маркетингу суднохідних компаній», а в 2010 р. — докторську дисертацію «Моделі і методи системи маркетингу морських транспортних підприємств».

Із 1994 р. вона працює в Одеському державному (нині — національному) морському університеті: пройшла шлях спеціаліста обчислювального центру, інженера-програміста, асистента, доцента, професора. З 2012 р. очолює кафедру організації митного контролю на транспорті.

Світлана Петрівна — автор монографії, двох навчальних посібників із грифом МОНМСУ, близько 60 наукових публікацій.

Кафедра організації митного контролю на транспорті була відкрита в 1994 р. згідно зі спільним наказом Міністерства освіти і науки України та Державного митного комітету України. Відповідно до цього наказу Одеський державний морський університет увійшов до системи навчальних закладів, які займалися підготовкою і перепідготовкою кадрів для митної служби за спеціалізацією «Організація митного контролю на транспорті».

Як самостійна структура кафедра функціонує з 2003 р. з ініціативи ректора ОНМУ, проф. Ю. Л. Воробйова. Тоді її очолив д. ю. н., проф. В. М. Прусс — академік Української академії наук, Транспортної академії України, Міжнародного комерційного суду, автор багатьох навчальних посібників. Вагомий внесок у розвиток науки, зокрема у сферу експлуатації газовозного флоту, зробив д. т. н., проф. В. К. Козирев, який керував кафедрою з 2009 р.

У 2012 р. завідувачем стала д. т. н., проф. С. П. Онищенко. Під її керівництвом функціонує колектив висококваліфікованих спеціалістів митної і транспортної сфер, основу якого складають декан юридичного факультету, к. е. н., доц. В. П. Самойловська, голова ради молодих учених і спеціалістів ОНМУ, к. т. н., асист. В. М. Пітерська,

С. П. Онищенко, завідувач кафедри організації митного контролю на транспорті, д. е. н., професор

Колектив кафедри організації митного контролю на транспорті. Зліва направо: ст. викл. Н. Г. Шпак, викл., заступник декана з виховної роботи О. М. Коробкова, старші викладачі Г. А. Кіценко, М. С. Вільшанюк, доц., декан факультету В. П. Самойловська

старші викладачі Н. Г. Шпак, М. С. Вільшанюк, Г. А. Кіценко (організатор щорічних конференцій і семінарів науково-практичного характеру, присвячених питанням правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності, зокрема митного контролю), викл., заступник декана із виховної роботи О. М. Коробкова. Вони керують науковою роботою студентів, беруть активну участь у дослідженнях, присвячених вивченню проблем регулювання митної справи, розвитку морського транспорту.

Викладачі читають лекції та організують консультації не тільки для студентів, а й для слухачів Центру післядипломної освіти і підвищення кваліфікації, проводять практичні заняття, тестування та інші види аудиторних робіт, виїзні заняття на виробничих підрозділах підприємств, митних установ тощо, керують курсовими і дипломними проектами студентів. У сфері їхніх наукових інтересів — основні напрями митної політики України; чинна законодавчо-нормативна база, яка регулює правові відносини між митними органами і суб'єктами ЗЕД; організаційна структура митних органів та їх взаємодія з іншими установами, підприємствами й організаціями; чинні законодавчі та нормативні документи, які регламентують порядок переміщення продовольчих і непродовольчих товарів, транспортних засобів та інших предметів через митний кордон України; методи визначення, контролю і коригування митної вартості товарів; порядок та правильність оформлення товаросупровідних, митних і інших документів відповідно до чинних законодавчих актів; сучасні методи перевірки та контролю вантажів, що перетинають митний кордон України різними видами транспорту; способи боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил; міжнародний досвід ведення митної справи.

На кафедрі постійно проводиться підготовка й оновлення робочих навчальних програм, навчальних і методичних посібників, практикумів, вивчення, узагальнення та запровадження в освітній процес сучасних прогресивних форм і методів навчання. Налагоджена співпраця з провідними вищими навчальними закладами, науково-дослідними організаціями, виробничими та торговельними підприємствами, митними установами.

Кафедра українознавства та іноземних мов

Михайлуца Микола Іванович — завідувач кафедри, д. і. н., проф.

Народився 28 жовтня 1959 р. у с. Михайлівка, що на Одещині. У 1985 р. здобув історичну освіту в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова, а в 1990 р. — ступінь кандидата історичних наук.

У 2009 р. у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» він захистив докторську дисертацію на тему «Православна церква на Півдні України в період Другої світової війни у контексті політики радянського і румунського режимів».

Микола Іванович досліджує відносини держави, православної церкви та духовного соціуму під час сталінських репресій, у передвоєнні роки та в період Другої світової війни на Півдні України. У його науковому доробку — сім монографій (зокрема «Релігійна політика румунської окупаційної влади в Південній Бессарабії і Трансністрії (кінець 1930—1944 рр.)») та книги, видані у співавторстві («Очерки истории обороны Одессы (август — сентябрь 1941 г.)», «Окупаційний режим у губернах «Трансністрія»», «Релігійне життя в Україні (1941—1946)», «Короткий словник історико-правових термінів», навчально-методичний посібник «Історія української культури»), понад 180 наукових і науково-публіцистичних статей, опублікованих в Україні, Росії, Румунії та Молдові.

Він є членом редколегії альманаху «Південний Захід. Одесика», обласної редакційної колегії серії книг «Реабілітовані історією», «Одеський мартиролог».

За досягнення в науково-дослідній та навчально-виховній роботі, багаторічну сумлінну працю в ОНМУ М. І. Михайлуца нагороджений грамотами міністра освіти і науки України (2007), ради ректорів Одеського регіону та ПНЦ НАН України (2008). На Загальнонаціональному конкурсі «Українська мова — мова єднання» за книгу «Православна церква на Півдні України в роки Другої світової війни (1939—1945)» отримав диплом II ст. (2009). Він удостоєний звання «Відмінник освіти України».

М. І. Михайлуца, завідувач кафедри українознавства та іноземних мов, д. і. н., професор

В. М. Прус, завідувач кафедри ОМКТ (2003—2009), д. ю. н., професор

В. К. Козирів, завідувач кафедри ОМКТ (2009—2012), д. т. н., професор

Кафедра українознавства та іноземних мов створена наприкінці 2011 р. шляхом злиття двох кафедр — українознавства й іноземних мов.

Нині її очолює д. і. н., проф. М. І. Михайлуца. На кафедрі працюють доктор та три кандидати наук, дев'ять старших викладачів і 12 викладачів.

Четверо викладачів (О. П. Гогуленко, О. С. Дзинглюк, М. І. Мирошніченко, О. В. Осипенко) готують кандидатські дисертації.

Колектив кафедри викладає навчальні курси з історичних та історико-правових дисциплін, серед яких — «Історія України», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Історія української культури». Зважаючи на євроінтеграційні процеси, які відбуваються в Україні, а також необхідність опано-

Викладачі кафедри українознавства та іноземних мов. Зліва направо: перший ряд: старші викладачі О. В. Лоскутова, В. М. Гаялова, завідувач кафедри М. І. Михайлуца, викладачі В. А. Різун, Л. А. Коротка, ст. викл. І. Л. Калустян, викл. А. К. Руденко; другий ряд: ст. лаб. М. В. Фесан, ст. викл. О. П. Гоголенко, викладачі Н. О. Соломатіна, Н. Б. Козак, Л. В. Логінова, О. В. Руднєва, І. О. Лелет, Т. М. Конопацька; третій ряд: ст. викл. Г. П. Кочергіна, викладачі З. І. Гусєва, О. І. Дащенко, старші викладачі О. С. Дзинглюк, М. І. Мирошніченко, доц. Г. Х. Кязимова, ст. викл. Л. О. Окулова, доц. А. В. Ніжельська; четвертий ряд: ст. викл. В. В. Левченко, викл. В. В. Мароглю

вування фахівцями українського морегосподарського комплексу різних європейських мов, викладачі-філологи підготували комплекс навчальних програм — «Українська мова за професійним спрямуванням», «Англійська мова», «Німецька мова», «Французька мова», «Іспанська мова» та «Російська мова» для різних спеціальностей і напрямів підготовки, а також для іноземних студентів.

Колектив кафедри здійснює велику науково-дослідну роботу, результатом якої є проведення трьох міжнародних наукових конференцій «Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри» (2007, 2009, 2011), видання трьох збірників матеріалів. Двоє співробітників кафедри (проф. М. І. Михайлуца і доц. Г. Х. Кязимова) у складі колективу авторів, який був створений під егідою Інституту історії України НАН України, брали участь у написанні двотомної історичної праці «Україна в другій світовій війні: погляд з XXI століття. Історичні нариси».

Загальний науковий доробок кафедр українознавства та іноземних мов за останнє десятиріччя становлять понад 190 праць, надрукованих у різних наукових та періодичних виданнях в Україні, Румунії, Росії, Білорусі, Молдові, Чехії.

Працівники опановують методику викладання предметів. Так з початку 1990-х рр. вони опублікували 124 праці, присвячені проблемам викладання історико-українознавчих та мовознавчих дисциплін. Творчий осередок кафедри брав участь у більш ніж 120 наукових та науково-методичних конференціях, з яких 54 — міжнародного рівня.

Упродовж 80–90-х рр. ХХ ст. на кафедрі працювали знані вчені-історики, серед яких відомий історіограф партизанського руху періоду Великої Вітчизняної війни, д. і. н., проф. О. І. Красюк. У його науковому доробку — десятки монографій, фундаментальні праці про партизанський і підпільний рух, героїчні події та трудовий подвиг населення на Півдні України, про історію масонства тощо.

У складі колективу кафедри тривалий час працював відомий історик, д. і. н., проф. С. А. Вольський. Як представник колективу авторів тритомної праці «Українська РСР у Великій Вітчизняній війні Радянського Союзу (1941–1945 рр.)» він став лауреатом Державної премії УРСР в галузі науки і техніки.

Під керівництвом викладачів до наукових досліджень активно долучаються студенти.